

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

27 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2020, în cauza penală privindu-l pe

COJOCARI Vasile XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.12.2016 – 24.10.2019;

Instanța de apel: 17.12.2019 – 11.03.2020;

Instanța de recurs: 23.12.2020 – 27.01.2021.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hînceștia, sediul Ialoveni, din 24 octombrie 2019, Cojocari Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. a) și e¹) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 15 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

Demersul procurorului privind încasarea din contul lui Cojocari Vasile în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor, în sumă totală 5047 lei s-a respins ca neîntemeiat.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, la data de 15.11.2016, aproximativ la orele 21:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la domiciliul tatălui său Cojocari Gheorghe, situat în XXXXX, în urma unui conflict apărut spontan cu tatăl său, din motiv că ultimul nu-i permitea să scoată din grădină două rânduri de butuci de viță de vie, l-a numit pe Cojocari Gheorghe cu cuvinte necenzurate. Ulterior, în cadrul conflictului Cojocari Vasile, având intenția comiterii omorului tatălui său, adică a unui membru al familiei, cu premeditare i-a aplicat acestuia două lovituri cu un cuțit de bucătărie cu mânerul confecționat din

plastic de culoare galbenă, cauzându-i două plăgi înțepate-tăiate a toracelui cu lezarea tegumentelor, țesuturilor moi, cartilajului coastei VII, pericardului, cordului și intestinului subțire, care în urma leziunilor primite a decedat.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 178D/2058 din 25 octombrie 2016, moartea lui Cojocari Gheorghe a survenit în urma hemoragiei interne, ca rezultat al plăgilor înțepate-tăiate a toracelui cu lezarea tegumentelor, țesuturilor moi, cartilajului coastei VII, pericardului, cordului și intestinului subțire, ce se confirmă prin datele necropsiei. La examinarea medico-legală a cadavrului s-au depistat următoarele leziuni corporale: Două plăgi înțepate-tăiate a toracelui cu lezarea tegumentelor, țesuturilor moi, cartilajului coastei VII, pericardului, cordului și intestinului subțire, care au fost produse intravital în scurt timp înainte de deces, prin acțiunea traumatică cu obiect înțepător-tăietor prezentau pericol pentru viață și conform acestui criteriu se califică ca vătămare gravă.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către avocatul Bogos Alexandru în interesele inculpatului, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanță prin care acțiunile lui Cojocari Vasile să fie recalificate conform art. 201¹ alin. (4) Cod penal și să-i fie stabilită o pedeapsă cât mai blândă posibilă, având în vedere și poziția succesului părții vătămate, să fie aplicate compensate zilele în care inculpatul s-a aflat în arest preventiv.

În motivare a indicat că pentru existența agravantei omor săvârșit cu premeditate este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor trei condiții: trecerea unui interval de timp din momentul luării hotărârii de a săvârși omorul și până la momentul executării infracțiunii, în acest interval de timp făptuitorul trebuie să mediteze, să-și concerteze forțele sale psihice în vederea asigurării reușitei acțiunii sale, în acest interval de timp făptuitorul trebuie să treacă la săvârșirea unor acte de pregătire de natură să întărească hotărârea luată și să asigure realizarea ei. Astfel Cojocari Vasile nu a întrunit nici o condiție din cele enumerate mai sus, acțiunea lui a fost o acțiune spontană provocată din gelozie, ură și numirea cu cuvinte necenzurate de către tatăl acestui, la fel și ca rezultat, urmează de menționat și certurile în familie dintre tată și fiu pe fondul consumului de alcool din partea tatălui care făcea abuz.

Cojocari Vasile nu a avut posibilitate luării unei hotărâri în interval care să mediteze sau să-și concretizeze forțele sale psihice și mai mult ca atât nu a efectuat careva acte de pregătire de natură să întărească hotărârea luată. Toate aceste sunt dovedite atât din declarațiile inculpatului cât și din declarațiile singurului martor care a fost prezent în casă în momentul săvârșită infracțiunea, Merla Svetlana care a declarat că în timpul respectiv Cojocari Vasile și Cojocari Gheorghe se certau cu cuvinte necenzurate și de asemenea ea a intervenit în momentul când Cojocari Gheorghe avea un toporaș în mână, din motiv că ea a intervenit, conflictul s-a aplanat

puțin, iar Cojocari Vasile i-a luat toporul din mână lui Cojocari Vasile și l-a aruncat peste fereastră, după care Merla Svetlana a părăsit camera unde acești doi se certau. Martora a declarat că în timp ce Cojocari Vasile ieșise din cameră, Cojocari Gheorghe îl numea pe acesta din urmă cu cuvinte necenzurate și ca răspuns la acțiunile date, Cojocari Vasile care curăța cartofi cu un cuțit de bucătărie de pe masă l-a lovit.

Referitor la calificare în baza art. 145 lit. e¹) asupra unui membru de familie de asemenea apelantul nu a fost de acord, din motivul că învinuitul nu avea calitate de subiect deoarece în condiția locuirii separate nu este prevăzut relația dintre părinți și copii, dar numai în condiții de conlocuire. Referitor la încadrarea juridică instanța nu a atras atenția la faptul că victima nu locuia cu fiul său, condamnatul Cojocari Vasile. Victima se afla numai în vizită pe câteva zile, dar de facto locuia în r-nul Orhei la fiul cel mai mare, Cojocari Mihail, fapt confirmat de ultimul și de ceilalți martori.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2020, apelul avocatului Bogos Alexandru în interesele inculpatului a fost respins și s-a menținut sentința fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată lui. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Analizând declarațiile martorului Merla Svetlana, instanța de apel a considerat că aceasta a relatat adevărul, declarațiile ei sunt veridice, consecvente, consecutive pe tot parcursul procesului penal, și coroborează cu declarațiile succesului părții vătămate, a martorilor Dăcineanu Tudor, Dancineanu Ecaterina, Caraman Iulia, și cu probele materiale scrise cercetate în ședința de judecată. Instanța de apel a atestat că declarațiile inculpatului privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale înscrinate se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile succesului părții vătămate și martorilor nominalizați supra și probele scrise cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii de omor.

Prima instanță corect și întemeiat a respins argumentele apărării privind recalificarea acțiunilor deoarece probele cercetate în ședința de judecată au dovedit cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin. (2) lit. a) și e¹) Cod penal, adică, omorul cu premeditare săvârșit asupra unui membru al familiei.

Argumentul invocat de inculpat că martorul Merla Svetlana a fost impusă de

ofițerul de urmărire penală să depună declarații contradictorii instanța de apel le-a considerat ca fiind neîntemeiate, or martorul Merla Svetlana, fiind audiată în instanța de fond, i-au fost aduse la cunoștință drepturile și obligațiile, iar în ședință nu s-au stabilit circumstanțe care să indice la admiterea a căroră încălcări esențiale, ce ar determina neadmiterea lor.

Referitor la argumentul apărării privind recalificarea acțiunilor inculpatului în art. 201¹ alin. (4) Cod penal, instanța a considerat ca fiind neîntemeiat, or atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel s-a constatat cu certitudine că, inculpatul fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la domiciliul tatălui său, în urma unui conflict apărut spontan cu tatăl său, intenționat i-a aplicat ultimului două lovituri cu cuțitul de bucătărie, cauzându-i două plăgi înțepate-tăiate a toracelui cu lezarea tegumentelor, țesuturilor moi, cartilajului coastei VII, pericardului, cordului și intestinului subțire, care în urma leziunilor primite Cojocari Gheorghe a decedat. Prin urmare prezența intenției inculpatului de a comite fapta infracțională față de tatăl său, exclude calificarea faptei în baza art. 201¹ alin. (4) Cod penal.

Conform art. 133¹ lit. a) Cod penal, prin membru de familie se înțelege că în condiția de conlocuire: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, sub tutelă și curatelă, rudele, afinii lor, soții rudelor, persoanele aflate în relații asemănătoare celor dintre soți (concubinaj) sau dintre părinți și copii. Prin declarațiile persoanelor audiate (inculpatul, succesorul părții vătămate, martorii) s-a probat, în mod cert, că inculpatul și victima locuiau împreună, fiind fiu – tată. Astfel, este prezenta condiția obligatorie pentru a reține agravanta de la lit. e¹) alin. (2) art. 145 Cod penal.

La stabilirea pedepsei și mărimea acesteia urmează a se ține cont de criteriile de individualizare a pedepsei. Pentru stabilirea unei pedepse echitabile, instanțele de judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele care caracterizează atât negativ, cât și pozitiv persoana inculpatului și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mării pedepsei.

Astfel, la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

Instanța de apel a menționat că, instanța de fond la stabilirea categoriei și termenului de pedeapsă a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise, care se atribuie la categoria celor excepțional de grave, de motivul acesteia, de lipsa circumstanțelor atenuante și agravante, de faptul că condamnatul anterior nu a fost tras la răspundere, nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, are la întreținere doi copii

minori, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia. Pedepsa numită inculpatului este una echitabilă, fiind numită cu respectarea strictă a prevederilor legislației în vigoare.

Argumentul apărătorului privind aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 79 Cod penal, au fost respinse ca neîntemeiate. Or, acestea prevăd că ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie. Prin urmare temei legal pentru aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege – instanța de apel nu a constatat, deoarece în cauză nu s-au stabilit circumstanțe excepționale sau alte cauze, ce ar fi justificat aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul, fără a invoca prevederile art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei și rejudecarea cauzei de către instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivare recurentul a indicat că, a întrebat de ce nu s-a făcut expertiză pe topor de la locul infracțiunii, de asemenea nu este de acord cu declarațiile martorului, pe care le-a depus împotriva voinței sale și împotriva nevinovăției lui.

Inculpatul recunoaște că nu intenționat a făcut fapta, el apăra soția și copiii de la victimă. A indicat că a adus documente de la psihiatrie din or. Orhei, dar aceste materiale nu au fost luate în considerație. La moment este unicul întreținător a familiei sale care e compusă din soție și doi copii.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor avocaților, menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind declarate peste termen.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Din actele cauzei se constată că inculpatul a expediat recursul ordinar prin oficiul poștal la 02.12.2020, acesta fiind recepționat la 04.12.2020 cu numărul de intrare 7157 din 04.12.2020.

Una din cerințele obligatorii, la depunerea recursului, se referă la respectarea termenului de declarare a acestuia de către titularii cererii respective. În corespundere cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Ca atare, termenul de recurs are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În același context se relevă că, potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală: *„în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.”*

Reieșind din actele cauzei se constată că dispozitivul deciziei instanței de apel, contestată de recurent, a fost pronunțat la 11.03.2020, în prezența inculpatului și avocatului Hamureac Oxana, în aceeași ședință s-a anunțat data pronunțării deciziei motivate la 18.05.2020 (vol-II, f.d 117-120). La pronunțarea deciziei motivate, inculpatul nu s-a prezentat (vol-II, f.d. 120), dar copia deciziei a fost expediată în adresa lor, conform scrisorii la 29.05.2020 (f.d. 130) pe când recursul a fost expediat instanței de recurs abia la 02.12.2020, adică peste 7 luni, astfel depășind cu mult termenul prevăzut de lege de 30 de zile pentru declararea acestuia.

Instanța de recurs menționează că, la pronunțarea hotărârii integrale legea nu solicită obligatoriu prezența părților, iar pentru părțile care nu s-au prezentat la pronunțarea sentinței, se consideră că au luat cunoștință de conținutul hotărârii motivate la data pronunțării, mai mult că hotărârile se plasează pe portalul web al instanței de judecată, astfel devenind publice pentru toți. Călăuzitoare în acest sens este și practica judiciară, potrivit căreia s-a statuat că neprezentarea părților, care au fost legal citate la ședința de judecată, dar s-au eschivat de a se prezenta, termenul de atac și pentru acestea oricum se calculează din momentul pronunțării hotărârii integrale.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul reține că, în cauza deferită judecării, termenul de declarare a recursului a fost omis de către recurent, respectiv argumentele aduse de acesta în cererea de recurs nu vor fi preluate pentru examinare, partea fiind decăzută din dreptul de a exercita această cale de atac.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul ordinar declarat de inculpat, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul COJOCARI Vasile XXXXX, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2020, în propria cauză penală, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 februarie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion